ԱՄՍՕՐ ՏԱՐԻ — ՔՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 20 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 2 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1910 — ԹԻՒ 1583

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԻՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Շ... ՀԱԶԱՐ

ԽՄԲԱԳՐԱՏՈՒԻՆ
ՊՈՒԼԻ ՊԱՊԸ — ԱԼԻ ՃԱՏՏԷՍԻ
Տպատեղուած (Սէֆէթճէ) փողոց թիւ 38

BUREAUX DU JOURNAL HAIRENIK
Avenue de la Sublime-Porte rue Eboussuoud No. 38
CONSTANTINOPLE

10 ՓԱՐԱ

ՀԱՅՐԵՆԻՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ԲԱԺԱՆՈՐԴՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ համար	300 թիւ	75 դրչ.	Մեծիս
» »	150 »	40 »	»
Գաւառներու	300 »	100 »	»
»	150 »	50 »	»
Օտար երկիր երկօրեայ	300 »	25 ֆրանգ	
» » ամենօրեայ	300 »	30 »	
Ռուսիա	300 »	10 րուպլի	

(Միւս պայմաններէ տեսնել 4րդ երեսը)
Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ ապ. դրութիւն առ չի գարձուիր։

درعلیه باب عالی جاده‌سنده ابوالسعود سوقاغی نومرو ۳۸
غزته‌سی اداره‌سنه «هایره‌نیك»

10 ՓԱՐԱ

ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ԲԱՆԱԶԵՒԸ

Ընդհանուրին ալ ըղձանքն է որ Ազգ. երեսփ. ժողովը մէջ մտնէ և կատարէ իրեն յատուկ դերը Ս. Պատրիարքին վերադարձին համար։ Բայց ինչ է անոր դերը ներկայ հանգամանքներուն մէջ։ Ազգ. Ե. երեսփ. ժողովը մտամիտ գործ մը պիտի ըրած ըլլայ եթէ բաւական նանայ կոչել դինքը իր ամբոխը, նոր Դահլիճին հետ Կիլիկիայի Աղէտին վրայ անձամբ բանակցելու անբաւական և անորոշ հրահանգով։

Վարչութիւնն ինքն ալ որոշ ուղղութիւն մը տալու է Ազգ. երեսփ. ժողովին։ Իրեն վերագրուած բանաձեւը կը մատնէ միայն իր սահմանակը՝ Պատրիարքին առջև վերադարձի ճամբայ մը բանալ։ Մինչ դեռ Ազգ. երեսփ. ժողովը պիտի կանչէ իր Պատրիարքը ո՛չ թէ կանչելու այլ գործ մը ընելու տալու համար, որ ժողովական ամուլ բանակցութեանց կարգէն տարբեր բան մը ըլլալու է։ Ի՞նչ է ասիկա։ Ո՛չ ուրիշ բան, բայց եթէ յարգալիր բողոքագիր մը Մէկպուսական ժողովին մատուցանել։

Վարչութիւնը կրնար չատ լաւ այս կէտը մոռնալ իր բանաձեւին մէջ, որպէսզի Ազգ. երեսփ. ժողովը ուղղութիւն մը և թելադրութիւն մը տանար։

Վարչութեան քննադատելի առաքինան այս զգոյշ բանաձեւին առթիւ, հայ երեսփոխաններուն պարտքն է ուրիշ բանաձեւ մը որոշել խնդրոյն հանգամանքներուն աւելի ճիշդ համապատասխանող։ Այս բանաձեւին գաղափարը քանիցս մենք յայտնեցինք մեր սիւնակներուն մէջ, և որուն նմանող բան մը կը գրանեցնէ ժողովին օգակարգին 5րդ. յօդուածին մէջ որ կը խօսի Օսմ. Խորհրդարանին մասնայատուկ յիշատակագրի մը վրայ։

Իր տրամաբանական ընդդուզմէն դիմել՝ Ազգ. երեսփ. ժողովը, ժամանակին, որուն էր դիմումը ընել Օսմ. Խորհրդարանին կարգ մը խնդիրներու մասին, երբ որ աղէտը Ատանայի աղէտը դեռ չէր ուեցած։

Ազգ. ժողովը իր տրամաբանութեանը միայն հաւատարմօրէն հետեւած պիտի ըլլայ երբոր որոշէ Ատանայի Աղէտին վրայ յիշատակագիր մը պատրաստելու և պատճեն տալ Պատրիարքին Մեծպատիկան ժողովին զայն մատուցանելու։

*Սխալ մը պիտի ըլլար պատրիարքին վերադարձն որոշել առանց նախապէս որոշելու այդպիսի յիշատակագրի մը խմբագրութիւնը և Պատրիարքի ձեռքովն իսկ անոր մատուցումը։ Ուրեմն սխալեցաւ Ե. երեսփ. ժողովը։ Ուրեմն սխալեցաւ Ե. երեսփ. ժողովն ալ

Անգլիա ապրացած է դրամագլխի, կամ լինայողութեանց, կամ ապրանաց մաուցման առաւելութեան կամ ուրիշ ինչ կերպով որ կ'ուզէք կոչել զայն, և երկրորդ, Անգլիա պատրաստակամ եղած է իր աւելցող հարստութիւնը արտադրելի ընել ուրիշ երկիրներու, որպէսզի կրնայ զայն չհասւորացնէս դրամագլխի: Համառօտելով, Անգլիա արտադրիր եղաւ հայթայթել աշխարհի ա՛յն երկիրներուն՝ ուր բնական հարստութիւնը ամենէն զիւրաւ կարելի էր հայթայթել, միջոցներ՝ այդ հարստութեան հայթայթումին, ուրկէ ինքն ալ մեծ չահագոյժ մը ստացաւ:

Գաղթականութեանց և օտար երկիրներու մէջ Անգլիոյ չահագործած 3,000,000,000/ի դրամագլուխը այժմ կը բերէ իրեն տարեկան 150,000,000 սթեռլին տոկոս կամ չահաբաժին:

Պարտապէր երկիրներէն Անգլիա այս եկամուտը կը ստանայ բերքերով, հանքային և այլ արտադրութիւններով և այդպէսով կը հայթայթէ իր ժողովուրդին հարստութեան նախնական առարկաներու մեծագոյն մասը օրուն պէտք ունի ներքին սպառման և ճարտարարուեստի համար: Եթէ Անգլիա իր հարստութիւնը օտար երկիրներ չահագործած չըլլար, աշխարհի բերքերու եւ ճարտարարուեստի նիւթերուն մատուցման յաւելում չատ աւելի դանդաղ պիտի ըլլար և անգլիացիք այսօր անհունօրէն աւելի չարչար պիտի աշխատէին կարենալ ձեռք բերելու իրենց վերոյիշեալ պէտքերը:

Անգլիոյ ունեցած օգուտը, սակայն, իր օտար երկիրներու մէջ չահագործած դրամագլխին վրայ ստացած տոկոսներէն կամ չահաբաժիններէն աւելի բան մը եղած է, չահագործումներ՝ զոր ինչպէս պիտի ցուցնինք, ըլած է ապրանաց արտածմամբ և անոնց արժէքներուն փոխարէն զանազան արժիւթուղթեր ստանալով:

Նոր երկիրները փոխ առնուած դրամագլուխներու միջոցաւ ի վիճակի եղան ընդունիլ բերքեր և հանքային արտադրութիւնները աճեցնելու վերջին ծայրագագութեամբ, որով ո՛չ միայն ի վիճակի են փոխ առնուած դրամագլխին տոկոսը դիւրութեամբ վճարելու, այլ նաեւ ի վիճակի են իրենց արտադրութիւններէն մեծ քանակութիւն մը փոխանակելու ուրիշ երկիրներու արտադրութեանց հետ:

Համառօտելով՝ Անգլիա դրամագլխի արտածմամբ թէ՛ իր ժողովուրդին և թէ՛ իր յաճախորդաց գնելու կարողութիւնը միշտ աւելցուցած է, և հետեւաբար կարող եղած է իր արտադրած ապրանքները փոխանակել ուրիշ երկիրներու արտադրութեանց հետ յարաճուն ընթացքով մը:

Ծանօթ է թէ մրջապտային վաճառականութեան գոյութիւնը կարելի կը դառնայ այն պարագային միայն երբ իւրաքանչիւր երկիր ի վիճակի կ'ըլլայ իր պէտքերէն աւելի քանակներ արտադրելու:

Եթէ երկիր մը չի կրնար իր պէտքէն աւելին արտադրել՝ միջոցները չունենար ուրիշ երկիրներու ապրանքները գնելու: Ծորին արտածող երկիր մը չի կրնար իր ցորենը ծախել եթէ ուրիշ երկիրներ անոր արժէքը վճարելու միջոցները չունին: Եւ ոչ ալ բամպակեղէն ապրանքներ արտադրող երկիր մը կրնայ իր աւելորդ արտադրութիւնը ծախել եթէ չի դանուին ուրիշ երկիրներ ալ որոնք կ'արտադրեն ո՛ և է ապրանքներ իրենց պէտքերէն աւելի և կը փափաքին փոխանակել զանոնք բամպակեղէն ապրանաց հետ: Անգլիա դրամագլխի արտածմամբ օգնած է ուրիշ երկիրներուն իրենց պէտքերէն աւելի ապրանքներ արտադրելու և այդպէսով ի վիճակի ըրած է այդ երկիրները անդլիական արտադրութեանց աւելի մեծ քանակներ գնելու: Միեւնոյն ժամանակ Անգլիա ալ իր արտադրութիւնը աւելցնելով ի վիճակի եղած է գնելու ուրիշ երկիրներու ապրանքները:

19րդ. դարու սկիզբները Անգլիա չատ քիչ դրամագլուխ չահագործած էր օտար երկիրներու մէջ և ուրիշ երկիրներու հարստանալու և աւելի ապրանք Անգլիոյ ծախելու համար ըրած ջանքերը կասկածութեամբ կը դիտուէին անգլիացիներու կողմանէ: Անցեալ դարու քառասունական թուականներուն էր միայն որ անգլիացի քաղաքագէտները իրենց քաղաքականութիւնը բոլորովին փոխեցին իրենց հրապարակները ազատորէն բանալով աշխարհի ամէն ապրանաց առջեւ: Այս վիճակը պատճառ եղաւ անգլիական դրամագլխին հոսելու ուրիշ երկիրներ, արտադրելու համար այն տեսակ ապրանքներ՝ որոնց համար ինդրանք կար Անգլիոյ հրապարակին վրայ:

Այս քաղաքականութեան հետեւանքը եղաւ վերջին 60 տարուան մէջ աշխարհի բարգաւաճման զարգացումը, ամէնէն աւելի լաւատեղիներուն երաշխաւորելով ալ աւելի չափով մը, և Անգլիա լիովին մասնակից եղաւ այս ընդհանուր բարգաւաճումին: Այս քաղաքականութեան չղայտուէն ի վեր երկրին եկամուտը մարդ գլուխ, և կատարած հարստութիւնը քառապատկուեցաւ, մինչդեռ իր արտադուստներուն արժէքը — իր իսկ արտադրութիւնները — բարձրացաւ 51 միլիոնէն 436 միլիոն սթեռլինի 1907ին, որ ըսել է 8 անգամ յաւելում երկու տերունդներու ժամանակամիջոցին մէջ:

Գաղափար մը ունած է ծնունդ առնել Անգլիոյ մէջ թէ դրամագլխի արտածումը կը վնասէ երկրին վաճառականութեան և ճարտարարուեստոյ թեան: Ոչինչ աւելի հեռու է իրականութենէն քան այդ գաղափարը: Երբ Անգլիա ուրիշ երկիրներու դրամագլուխ կը հայթայթէ՝ այդ դրամագլուխը կը ղրկուի ա՛յն տեսակ անդլիական ապրանքներու ձեւին ներքև որոնց ուրիշ երկիրներ պէտք ունին, և այս յաւելուածական խնդրանքը անգլիական ապրանքներուն՝ պատճառ կ'ըլլայ որ՝ այն ապրանաց ճարտարարուեստները իրենց արտադրութիւնը աւելցնեն: Հետեւաբար դրամագլխի արտածման ժամանակամիջոցներուն այդ ճարտարարուեստները աւելի չահաւոր կը դառնան և իրենք ալ իրենց կարգին ի վիճակի կ'ըլլան յաւելուածական դրամագլուխներ հրապարակել:

Փորձառութիւնը ցոյց տուած է թէ Անգլիոյ ճարտարարուեստներու այն մասը որ կը հայթայթէ օտար հրապարակներու յարմար ապրանքներ, մասնաւորաբար գործօն ու յաջող կ'ըլլան ա՛յն թուականներուն երբ անգլիական դրամագլխին դէպի օտար հրապարակները ունեցած հոսանքը մեծագոյն աստիճաններուն կը հասնի: Միւս կողմանէ փորձառութիւնը դարձեալ կը ցուցնէ որոշապէս թէ Անգլիոյ արտադրող ճարտարարուեստները բաղդատաբար կայուն և անգործ չըլլան մը կը բոլորուին ա՛յն թուականներուն երբ երկիրը ձեռներեց չէ և չահաւոր չահագործումներ չը փնտռեր օտար հրապարակներու մէջ:

50ական, 60ական, 70ական և 80ական թուականներուն մէջ երբ Անգլիա աշխարհի մեծագոյն մասին երկաթուղիներու չինութեան համար դրամագլուխ կը հայթայթէր, իր ճարտարարուեստները զարգացումը մեծամեծ աստիճաններու հասաւ: 90ական թուականներուն սակիզբը անգլիական դրամագլխին արտածումը կանգ առաւ, ա՛յն ընդհանուր անվստահութեան պատճառաւ որ այն ատեն կը տիրէր դանազան երկիրներու մասին: 90ական թուականներուն վերջերը երբ նոր երկիրները իրենց վարկը վերահաստատած էին և երբ անգլիացի չահագործողները նորէն արտադրիչ էին չահագործելու օտար երկիրներու մէջ՝ Անգլիա պատերազմի ընտուեցաւ Տարաւային Ափրիկէի մէջ: Հետեւաբար 1894էն մինչեւ 1904 տասը տարուան մէջ երբ չատ քիչ անգլիական դրամագլուխ դուրս ղրկուած էր, չատ քիչ զարգացում տեղի ունեցաւ Անգլիոյ մեծ ճարտարարուեստներուն մէջ: Վերջին տարիներուն սակայն, Անգլիա վերսկսաւ մեծաքանակ դրամագլուխ արտածել սա հետեւանքով որ իր ճարտարարուեստները նորէն արագաբար զարգացնելու վրայ են:

Ամփոփելով ըսենք թէ Անգլիա վերջին 60 տարուան մէջ 2,500,000,000 սթեռլինի դրամագլուխ մը յատկացուցած է օտար հրապարակներու համար որուն վրայ այժմ կը ստանայ միջին հաշուով հարիւրին 5 չահ և իր հին ու նոր չահագործումներուն ընդհ. դուրս մարին 3,000,000,000/ին վրայ կը ստանայ 150,000,000 սթեռլին տարեկան եկամուտ:

Միեւնոյն ժամանակամիջոցին մէջ Անգլիոյ մէջ չահագործուած դրամագլուխը անաչին ասպիճաններու հասած է — 8,000,000,000 սթեռլինէ ալ աւելի — որուն իրրեւ հետեւանք երկրին արտադրիչ ուժը վիթխարի աճում մը ունեցած է:

Վերջացող 1909 տարւոյն մէջ Անգլիոյ յատկացուցած դրամագլուխը ներքին, գաղթականութեանց և օտար երկիրներու համար — այսինքն կառավարական, քաղաքացիական, երկաթուղիներու, պանքաներու, ճարտարարուեստի և այլն, Անգլիոյ մէջ ստորագրուած արժէթուղթերուն ընդհանուր գումարը եղած է 213,767,818 սթեռլին:

Այս ընդհանուր գումարը կազմուած է հետեւեալ կերպով. Սթեռլին

Ներքին պէտքերու համար	31,345,161
Հնդկաստանի համար	15,884,581
Գաղթականութեանց համար	68,755,805
Օտար երկիրներու	97,782,271
Սթեռլին	213,767,818

Օտար երկիրներու համար ստորագրուած 97,782,271 գումարէն, հետեւեալ երկիրները ստացած են հետեւեալ կարեւոր գումարները. Սթեռլին

Արժանթին	22,706,341
Պրազիլիա	8,778,657
Չիլի	4,158,750
Քուպա	2,312,404
Ֆինլանտա	2,328,409
Ճաբան	4,213,523
Մեքսիկա	9,109,694
Պարսկաստան	1,200,000
Ռուսիա	9,699,485
Թուրքիա	2,759,381
Մ. Նահանգներ	21,751,159

ՀԻԱՆԶԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Ներկայ վիճակը.— Պահպանութիւն եւ խնամք.— Շահագործում.

(ՄԱՄՈՆԱԳԻՏԻ ՄԸ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄԸ)

Հետաքրքրական քան մըն էր լինդի համար մօտէն քննել և ուսումնասիրել Հիճազի երկաթուղւոյ չահագործումը որ կը կատարուի քնիկ տարրներով, և տեսնել թէ տեղական վարչութիւն մը կարո՞ղ է բանեցնել երկաթուղի մը գիտական պահանջումներու համաձայն:

Այս նպատակով Քայֆա ցամաք եկլլով՝ հետեւեալ օրը տումակ մը ապի և ուղեւորեցայ Տէրա և անկէ մինչեւ Մաան: Նախ ըսեմ որ կառավարութիւնը մեկնեցաւ իր որոշեալ ժամէն մէկ ժամ և մէկ քառորդ յառաջ, որով առաջին անգամուն տեսայ որ ժամացոյցի կարեւորութիւն չի տրուիր քնաւ և իրօք պաշտօնեաներու հարցափորձէն իմացայ որ չատ հազուագիւտ դէպք մըն էր կառավարութիւններուն որոշեալ ժամանակին մեկնումը և ժամանումը:

Իրաղեկ գլուխ մը անմիջապէս կը տեսնայ որ բուն գիծը չինուած է ձեռնհաս ճարտարագէտներու հսկողութեամբ և այս նկատմամբ տարցափորձ ընելով տեղեկացայ՝ որ գիծը չինողները օտարականներ եղած են և մեծ մասամբ Գերմանացիներ, որոնց առաջին երկրաչափը եղած է գերման ճարտարագէտ Մայներ փաչա:

Եթէ գիծը ըստ պահանջման արուեստի չինուած է, բայց մէկ քանի պակասներէ, ամէն խնամքի և պատշաճութեան զանց առնուած են յոյժ նեղ ճարտարագէտներ տեսնելէ ի վեր որ կարծել կուտայ թէ տարինէրէ ի վեր կատարը մաքրուած չեն: Բայց ամէնէն խղճալին վայրաչարժներուն վիճակն է: Մեքենավարները ասդիէն անդիէն ժողվուած ծղոտ և ագէա անձեր են որ ամենուին խըզնամք չեն ասներ իրենց մեքենային: Շատ մեքենաներու վառարանը և խողովակները այրած են, այնպէս որ մեքենաներուն երկու երրորդը անգործածելի վիճակի մասնուած մէկ կողմ նետուած են: Բեռնակիր կառք գրեթէ չի կայ և ասոնց տեղ կը գործածուին երբեմն գծին չինութեան ժամանակ տղի փոխադրութեան սահմանուած վրան բաց կառքերը. ուրեմն դիւրին է երեւակայել թէ ապրանքի փոխադրութիւնը ինչ պայմաններու տակ կը կատարուի:

Ահա՛ այսպիսի վայրաչարժէ և կառքերէ բաղկացած կառախօսմբով մը վերջապէս, չորս ժամ յապաղումէ հետք, հասանք Տէրա, որ Հիճազի երկաթուղւոյ մեծ կայարաններէն մին է և ուրկէ մէկ կողմէ դիծը կ'երկարի դէպի Դամասկոս և միւս կողմէ դէպի Մեաինէ: Այս կայարանի չինվքերը նոյնպէս անխնամ վիճակի մէջ թողուած են,:

Զարմանալի է որ կառախօսմբներու երթեւեկութեանց մէջ չատ քիչ պատահիր, քանի որ թէ գծին վրայ և թէ կայարաններու մէջ նշանացոյցներ բոլորովին կը պակսին: Մինչեւ ցարդ տեղի ունեցած արկածները չատ չեն եղած իրենց մեքենային: Շատ մեքենաներու վառարանը և խողովակները այրած են, այնպէս որ մեքենաներուն երկու երրորդը անգործածելի վիճակի մասնուած մէկ կողմ նետուած են: Բեռնակիր կառք գրեթէ չի կայ և ասոնց տեղ կը գործածուին երբեմն գծին չինութեան ժամանակ տղի փոխադրութեան սահմանուած վրան բաց կառքերը. ուրեմն դիւրին է երեւակայել թէ ապրանքի փոխադրութիւնը ինչ պայմաններու տակ կը կատարուի:

Ահա՛ այսպիսի վայրաչարժէ և կառքերէ բաղկացած կառախօսմբով մը վերջապէս, չորս ժամ յապաղումէ հետք, հասանք Տէրա, որ Հիճազի երկաթուղւոյ մեծ կայարաններէն մին է և ուրկէ մէկ կողմէ դիծը կ'երկարի դէպի Դամասկոս և միւս կողմէ դէպի Մեաինէ: Այս կայարանի չինվքերը նոյնպէս անխնամ վիճակի մէջ թողուած են,:

Բո՛ւն կառքերուն և վայրաչարժներուն վիճակը լաւագոյն չէ: Հոս ալ կը տեսնուին կոտրած ապակիներ եւ այնչափ փոշի որ կարծել կուտայ թէ տարիներէ ի վեր կառքերը մաքրուած չեն: Բայց ամէնէն խղճալին վայրաչարժներուն վիճակն է: Մեքենավարները ասդիէն անդիէն ժողվուած ծղոտ և ագէա անձեր են որ ամենուին խըզնամք չեն ասներ իրենց մեքենային: Շատ մեքենաներու վառարանը և խողովակները այրած են, այնպէս որ մեքենաներուն երկու երրորդը անգործածելի վիճակի մասնուած մէկ կողմ նետուած են: Բեռնակիր կառք գրեթէ չի կայ և ասոնց տեղ կը գործածուին երբեմն գծին չինութեան ժամանակ տղի փոխադրութեան սահմանուած վրան բաց կառքերը. ուրեմն դիւրին է երեւակայել թէ ապրանքի փոխադրութիւնը ինչ պայմաններու տակ կը կատարուի:

Ահա՛ այսպիսի վայրաչարժէ և կառքերէ բաղկացած կառախօսմբով մը վերջապէս, չորս ժամ յապաղումէ հետք, հասանք Տէրա, որ Հիճազի երկաթուղւոյ մեծ կայարաններէն մին է և ուրկէ մէկ կողմէ դիծը կ'երկարի դէպի Դամասկոս և միւս կողմէ դէպի Մեաինէ: Այս կայարանի չինվքերը նոյնպէս անխնամ վիճակի մէջ թողուած են,:

Բո՛ւն կառքերուն և վայրաչարժներուն վիճակը լաւագոյն չէ: Հոս ալ կը տեսնուին կոտրած ապակիներ եւ այնչափ փոշի որ կարծել կուտայ թէ տարիներէ ի վեր կառքերը մաքրուած չեն: Բայց ամէնէն խղճալին վայրաչարժներուն վիճակն է: Մեքենավարները ասդիէն անդիէն ժողվուած ծղոտ և ագէա անձեր են որ ամենուին խըզնամք չեն ասներ իրենց մեքենային: Շատ մեքենաներու վառարանը և խողովակները այրած են, այնպէս որ մեքենաներուն երկու երրորդը անգործածելի վիճակի մասնուած մէկ կողմ նետուած են: Բեռնակիր կառք գրեթէ չի կայ և ասոնց տեղ կը գործածուին երբեմն գծին չինութեան ժամանակ տղի փոխադրութեան սահմանուած վրան բաց կառքերը. ուրեմն դիւրին է երեւակայել թէ ապրանքի փոխադրութիւնը ինչ պայմաններու տակ կը կատարուի:

Ահա՛ այսպիսի վայրաչարժէ և կառքերէ բաղկացած կառախօսմբով մը վերջապէս, չորս ժամ յապաղումէ հետք, հասանք Տէրա, որ Հիճազի երկաթուղւոյ մեծ կայարաններէն մին է և ուրկէ մէկ կողմէ դիծը կ'երկարի դէպի Դամասկոս և միւս կողմէ դէպի Մեաինէ: Այս կայարանի չինվքերը նոյնպէս անխնամ վիճակի մէջ թողուած են,:

Զարմանալի է որ կառախօսմբներու երթեւեկութեանց մէջ չատ քիչ պատահիր, քանի որ թէ գծին վրայ և թէ կայարաններու մէջ նշանացոյցներ բոլորովին կը պակսին: Մինչեւ ցարդ տեղի ունեցած արկածները չատ չեն եղած իրենց մեքենային: Շատ մեքենաներու վառարանը և խողովակները այրած են, այնպէս որ մեքենաներուն երկու երրորդը անգործածելի վիճակի մասնուած մէկ կողմ նետուած են: Բեռնակիր կառք գրեթէ չի կայ և ասոնց տեղ կը գործածուին երբեմն գծին չինութեան ժամանակ տղի փոխադրութեան սահմանուած վրան բաց կառքերը. ուրեմն դիւրին է երեւակայել թէ ապրանքի փոխադրութիւնը ինչ պայմաններու տակ կը կատարուի:

Ահա՛ այսպիսի վայրաչարժէ և կառքերէ բաղկացած կառախօսմբով մը վերջապէս, չորս ժամ յապաղումէ հետք, հասանք Տէրա, որ Հիճազի երկաթուղւոյ մեծ կայարաններէն մին է և ուրկէ մէկ կողմէ դիծը կ'երկարի դէպի Դամասկոս և միւս կողմէ դէպի Մեաինէ: Այս կայարանի չինվքերը նոյնպէս անխնամ վիճակի մէջ թողուած են,:

Զարմանալի է որ կառախօսմբներու երթեւեկութեանց մէջ չատ քիչ պատահիր, քանի որ թէ գծին վրայ և թէ կայարաններու մէջ նշանացոյցներ բոլորովին կը պակսին: Մինչեւ ցարդ տեղի ունեցած արկածները չատ չեն եղած իրենց մեքենային: Շատ մեքենաներու վառարանը և խողովակները այրած են, այնպէս որ մեքենաներուն երկու երրորդը անգործածելի վիճակի մասնուած մէկ կողմ նետուած են: Բեռնակիր կառք գրեթէ չի կայ և ասոնց տեղ կը գործածուին երբեմն գծին չինութեան ժամանակ տղի փոխադրութեան սահմանուած վրան բաց կառքերը. ուրեմն դիւրին է երեւակայել թէ ապրանքի փոխադրութիւնը ինչ պայմաններու տակ կը կատարուի:

ՆԵՐՓԻՆ ԼՈՒԲԵՐ

ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ՀԱԳԴԸ ՓՈՇԱՑԻ ՀՐԱՀԱՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ.—Առջի իրիկունը ղրոյց եղաւ թէ եպարքոս Հագը փաչա, Դանլիճին անդամներուն միջեւ ծագած ծանր անհամաձայնութեան մը հետեւանքով հրաժարեր է, սակայն ասոր ապրիւրէ առնուած տեղեկութիւններով այդ ղրոյցը հերքուեցաւ:

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ.— Պուլկարիոյ դեսպանը, երկաւշաբթի Բ. Դասը երթալով, մէկ ժամու չափ տեսակցեցաւ Եպարքոսին ու արտաքին գործոց նախարարին հետ: Տեսակցութեան առարկան կը կազմէին Պուլկարիա միշտ բարեկամական ընթացքի մը կը հետեւի Թուրքիոյ հանդէպ և թէ այդ ընթացքէն բնաւ պիտի չշեղի: Պ. Սարաֆոֆ յարեց թէ պուլկար լրագիրներէ ոմանք թեեւ անպատշաճ լեզու մը կը գործածեն, սակայն ասոնց պէտք չէ կարեւորութիւն տալ, վասն զի պուլկար կառավարութեան կէս-պաշտօնական թերթը՝ Բէեքուիից խիստ դրուատական յօդուած մը հրատարակեց է օսմ. կառավարութեան նկատմամբ:

—Պուլկարիոյ նախորդ նախարարներէն Պ. Տանէֆ ատ յայտարարութիւնը ըրաւ Վիէհեռնա Բոբաի խմբագիրներէն մէկին.— «Չեմ կրնար քննադատել վարչական ձեւը Թուրքիոյ, ուր հիւրընկալուեցայ. մինչեւ հիմա բանաձներէս զատ յայտնելիք նոր բան մը չունիմ: Այսքան հանդերձ կրնամ յարել թէ Թուրքիա մեզմէ բան մը չսպասեր, ինչպէս որ մենք ալ անկէ բան մը չենք ապասեր: Սահմանագլուխներու խնդիրն գալով, այդ մասին ոչ ևէ վէճ կայ մեր մէջ: Օսմ. տէրութիւնը խիստ մօտաւորէն պիտի վերակազմէ իր կառավարական դրութիւնը և մեզ առիթ պիտի չտայ որ խորհինք բարեկամական յարաբերութիւնները ամրապնդելէ տարբեր քաղաքականութեան մը վրայ:»

—Սէլանիկէն, Մանասպերէն և Իմիրնէէն առնուած լուրերու նայելով, ընդհանուր յոռետեսութիւն կը տիրէ. ամէն ոք կը հաւատայ յարաբերութեանց լուծումի մը Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ միջև: Նիւտ յատկանշական է այն գրգռութիւնը զոր կը ծանուցանեն ներքին ու պատերազմական նախարարութեանց ուղղուած հեռագիրներն: Առջի օրը եպարքոսը ու ներքին գործոց նախարարը երկարօրէն խորհրդակցեցան:

Լա Թիւրի կ'իմանայ թէ Բ. Դուռը չըջանակագրական-ծանուցագիր մը պիտի ուղղէ սէրութեանց՝ կայսրեան անօրոշ հանգամանքին վրայ, և պիտի խնդրէ սահմանագրական միջամտութիւն մը՝ թշնամութիւններու պատճառ բլալիք պահականութեանց առաջքը առնելու համար, մանաւանդ թէ օսմ. կառավարութիւնը կը հարկադրուի մեծամեծ ծախքեր ընել իր պիւտճային զօրուժեանց մէկ մասը միշտ պատրաստ վիճակի մէջ պահելով: Կ'ըսուի թէ Մեծ պուլկարական ժողովին մէջ ալ հարցապնդում մը պիտի ըլլայ այդ անօրոշ վիճակին համար: Լոնտոնէն ու Բարիզէն Բ. Դուռը հասած հեռագիրները բաւական յոռետես էին՝ Պալքաններու մէջ խաղաղութիւնը պահպանելու մասին: Բարիզի Սակարանին մէջ օսմ. արժիւթուղթերը մեծ անկում կրեցին, ինչ որ իր ազդեցութիւնը ունեցաւ Դասլամիոյ Սակարանին մէջ ալ, կէս «բուլան» իյնալով: Սակարանին մէջ մեծ անստուգութիւն մը կը տիրէ:

—Բարիզէն ուրիշ հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Թուրքա-պուլկար յարաբերութիւնները բուռն մտահոգութիւն կը պատճառեն տեղւոյն սեղանաւորական չրջանակներուն:

—Սոֆիայի Տեհվնիէ լրագիրը, նորէն նկատի առնելով Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ միջև պատերազմի մը հաւանականութիւնը, կ'ըսէ.—«Պուլկարիա հիմա պէտք է պատերազմի իրականացընելու իր խէալը, որ է բոլոր Պուլկարները համախմբել իր օրէնքներուն տակ և թող չսայ որ Թուրքիա ժամանակ ունենայ զօրացնելու իր պիւտճառական վիճակը և սպառնայ ամբողջ Պուլկարիոյ անկախութեանը:»

ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ.— Երէկ Սատայի Միլլէթչն առնելով ծանուցինք թէ Օսմ. Մ. ու Ց. կուսակցութեան պատկանող քառասունի չափ անդամներ չափաւոր ազատական կուսակցութեան միանալու համար անոր հետ կը բանակցին: Նոյն թերթը այդ աւելթիւրած էր նաև թէ Օսմ. Մ. ու Ց. կուսակցութիւնը պէտք է իր ծրագիրը վերցնէ մեծամասնութեան կողմէ ընդունելի վիճակի մը. նաև թէ գժտութիւններու թիւը պէտք է պակսեցնէ և անոնց նըպատակը իրագործէ. ատոնք կը կազմեն քաղաքական չրաւանդները: Եհճի Թանիճ քիչ մը հեգնութեամբ կը հերքէ այդ լուրերը իրրև պարապ խօսքեր. կը յարէ թէ Օսմ. Մ. ու Ց. կուսակցութեան և անոր հակառակորդներուն միջև եղած անհամաձայնութիւնը ծրագրին համար չէ: Եհճի Թանիճ կը յարէ.— «Թէ՛ Օսմ. Մ. ու Ց. կուսակցութեան և թէ համանուն ընկերութեան մէջ եթէ նպատակ մը ձեռք բերելու համար մանրուներ կան, ատոնք պէտք է ժամ առաջ գտուին եւ հայրենիքին փրկութեան ու չահուն համար առանց նպատակի ու օրի և անձնուիրաբար աշխատող հայրենասէրներու թողուն, ինչ որ չատ մաղթելի է: Օսմ. Մ. ու Ց. ընկերութիւնը ու կուսակցութիւնը կարգ մը անձերու նպատակին ծառայելու համար կազմուած չեն, այլ միակ նպատակ մը ունին՝ այն է հայրենիքին չահը: Կուսակցութեան և ընկերութեան անդամները այդ հանրային չահուն հանդէպ պարտաւոր են ժուռնալ իրենց չահերը ու անձնականութիւնը:».

ԿՐԵՏԷի ԽՆԴԻՐԸ.— Եհճի Թանիճ կ'ըսէ թէ Բ. Դուռը առայժմ հա կեցած է այն ծանուցագրէն զոր մէկ քանի օրէն պաշտան տէրութեանց պիտի հաղորդէր Կրետէի խնդրոյն նկատմամբ:

—Տէրութիւնները, բարեկամական խորհուրդներ ալով հնդկէն կառավարութեան, ծանուցեր են թէ պէտք չէ իրագործել Կրետացիներուն բազձանքները:

ՑՈՅՆԵՐԸ ԵՒ ՊՈՒԼԿՈՒՐՆԵՐԸ.— Մէկ քանի օրէ ի վեր ըզգայ կար թէ պուլկար և յոյն տարրերուն մէջև համաձայնութիւն մը պիտի գոյանայ: Սէլանիկ հրատարակուող Ցուհարչէն Ֆարոս լրագիրը, նոյն խնդրոյն վրայ խօսելով, կ'ըսէ թէ այդ համաձայնութիւնը, եթէ փափաքուի ալ, առայժմ կարելի չէ իրականացնել, քանի որ վէճի առարկայ եղող այնքան խնդիրներ կան երկու ազգերու միջև:

ԵՒՄԵՆԻ ՆԱՀԱՆԳԸ.— Մէկ քանի լրագիրներ ծանուցած էին թէ Եէմէն ղրկուած զինուորները ետ պիտի կոչուին, վասնզի անդորրութիւնը վերահաստատած է և ապատամբ ցեղերը հնազանդութեան յայտնած են: Եհճի Կազեթա կը հերքէ նոյն լուրը, ըսելով որ այդ կարգի որոշում մը տրուած չէ:

ՍԷԼԱՄԼԸՔԻ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆԸ ուրբաթ օրը Նշան Թաչի Թէշվիքիյէ մզկիթին մէջ պիտի կատարուի, եթէ օգը լաւ. իսկ հակառակ պարագային՝ Տոլմա Պաղչէի մզկիթին մէջ:

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ.— Ճապոնի կառավարութիւնը որոշեր է իր մինուա վաճառին համար ծախսուած դնել Թուրքիային՝ տարին մէկուկէս միլիոն քիլոյ չափ: Այդ նպատակով պայմանագրութիւն մը կնքուած է Բէյնթայի օսմանեան ընդհանուր հիւպատոսին և տեղւոյն ճարտնական ներկայացուցչին միջեւ: Մինչեւ հիմա Ճաբան իր պէտք ունեցած ծխախոտը կը գնէր Հունգարիայէն:

ՆԱՋԸՄ ՓԱՇԱ, պաղատի նոր կուսակալը, որ տակաւին իր պաշտօնատեղին չէ գացած, Ա., Բ. ու Գ. զօրաբանակաց ընդհ. քննիչ պիտի կարգուի, պաշտօն մը որ թափուր կը մնար Մահմուտ Շեվգէթ փաչան պատերազմական նախարար անուանուելէն ի վեր:

ԷՏԻՐՆԷի կուսակալ Սաիլ պէյ, որ Կ. Պոլիս կը գտնուի, առջի օրը տեսակցութիւններ ունեցաւ Եպարքոսին և ներքին գործոց նախարարին հետ:

Սաիլ պէյ Կ. Պոլիս հրաւիրուած է նահանգին մէջ հիմա տիրող կացութիւնը պարզելու և կառավարութեան հետ համաձայնելու: հրտսխուժերու կանոնագիրը նոյն նահանգին մէջ գործադրելու մասին:

ՑՈՒՆԱՑ Պաթրիարքը յայտարարեց Բաթրիս լրագրի անօրէնին թէ՝ ուրիշ խնդիրները մէկ կողմ թողլով, տագնապին լուծումը պէտք է գտնուի Պատրիարքարանի երկու ժողովներուն կողմէ: Տ. Եսաքիմ Գ. յարեց.— «Սինոդը պէտք է ետուն ժողովին հաղորդէ իր ձեռնարկներուն արդիւնքը՝ տագնապին վերջ մը տալու միջոցներուն վրայ: Զարմանալի է թէ Սինոդը ինչո՞ւ կը մերժէ այդ կէտը, ետուն ժողովին կողմէ իրրեւ միջամտութիւն մը նկատելով իր իրաւունքներուն: Այն անձնք որ ուղղամտութեամբ կը խորհին ու կը գործեն, պէտք է խորհրդարանական Սինոդին:»

—Օսմանիէհր Լոյս կ'ըսէ թէ բոլոր յանցանքը Նիկիոյ մետրապոլիտին կը վերաբերի, որ թէեւ Պատրիարքին կողմէ պաշտօն ստանձներ է երկու ժողովները գումարել՝ լուծման եղանակ մը գտնելու, սակայն այդպէս չէ ըրեր: Նոյն թերթը կ'ըսէ.—«Եթէ այդ երկու ժողովները գումարուին և վէճերն պատճառները քննուին, ապահովաբար միջոց մը պիտի գտնուի ամէն բան կարգադրելու: Կ'երեւայ թէ Սինոդը երբ չուզեր գումարուիլ Ցուն ժողովին հետ այդ խնդրոյն վրայ վիճաբանելու համար, ո՛չ թէ Նոյն ժողովին անդեկութիւնն չհաղորդելու նպատակով է, այլ խոնարհելու և իր յանցանքը խոստովանելու հարկին մէջ չգտնուելու համար:»

—Ցունեաց Պատրիարքարանի փոխանորդը, Պատրիարքին հրամանով, կը հերքէ այն լուրը թէ Պատրիարքը թագրիր մը ղրկած ըլլայ Մեբակոյտի նախագահին՝ պատրիարքական տագնապին նկատմամբ:

— Պատրիարքը տակաւին ո և է աշխատութիւն չի կատարեր ընթացիկ գործերու կարգադրութեան համար:

—Սինոդին անդամները յայտարարեր են թէ նիստ պիտի չգումարին մինչեւ որ Պատրիարքը ետ չառնէ իրենց մասին ըրած նախատական խօսքերը կիրակի օրուան ժողովրդական ցոյցին առեն:

— Տ. Եսաքիմ Գ. աշխարհական ժողովականներուն և իր բարեկամներուն խորհուրդին վրայ, պատճգրիւղի առեւթիւ պիտի չգնայ:

ԵԼՄՏԱԿԱՆ խորհրդական Պ. Շառլ Լօման, որ հիմա եւրոպա կը գտնուի, չարձակուր վերջերը կ. Պոլիս պիտի գառնայ: կառավարութիւնը որոշած է թէ՛ անոր և թէ օգնականին Պ. Վիթէ պաշտօնավարութեան պայմանագրութիւնները մէկ տարուան համար վերանորոգել:

ՆԵՐՔԻՆ գործոց նախարարութեան մէջ կազմուած յանձնաժողովը, զոր ղեկավարութիւնը հանրային ապահովութեան տնօրէնութենէն անջատուելու խնդիրը ուսումնասիրելու համար, պարապասեց իր տեղեկագիրը: Մէկ քանի օրէն այդ տեղեկագիրը պիտի քննուի ներքին գործոց նախարարին, քաղաքապետին և հանրային ապահովութեան տնօրէն ներկայութեանը:

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ նախարարութիւնը զրկուց հանրօգուտ չինութեանց նախարարութեան՝ անմիջապէս մէկ քանի կամուրջներ չինել Մակեդոնիայի մէջ. մանաւանդ երկաթ հատ Գարասուի վրայ:

— Ընդհանուր ապահովոյթին մէջ կարեւոր գումարում մը կատարուելու՝ ուսումնասիրելու և պատրաստելու յառաջիկայ գարնան ընդարձակ սահմանի մը մէջ կատարուելիք մեծ ռազմափորձերուն յատկանշելը: Ասոնց պիտի մասնակցին Ա. Բ. և Գ. զօրանականները: Վերոգրեալ գումարումին ներկայ էին պատերազմական նախարարը և օսմ. գեսպանատանց մէկ քանի զինուորական կցորդներ, որոնք արձակուրդով կ. Պոլիս կը գտնուին:

— Այսօր իր աշխատութենէն կը սկսի ապահերէ բաղկացած այն յանձնաժողովը որ պաշտօն ունի քննելու կ. Պոլսոյ ամբարութիւնները:

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ.—Կ. Պոլսոյ ֆրանսական դեսպան Պ. Պոնթաս, որ վաղը կը սպասուի, ժամանելէն ետք կը պատգին գործոց նախարար Բիֆֆթ փաչայի հետ պիտի բանակցի՝ Թունուսի սահմանագլուխին խնդիրը լուծելիք յանձնաժողովին կազմ

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԲԱՆՏԵՐԸ.— Դատական նախարարութեան մէջ կազմուած յանձնաժողովը, կեդրոնական բանտերու կազմակերպութեան ծրագիրը պատրաստելու համար, աւարտից իր աշխատութիւնները, որոնք ընդունուեցան։ Ցառաջիկայ էլմանական տարիէն սկսեալ կ. Պոլսոյ կեդրոնական բանտը պիտի չնուի և յետոյ միեւնոյն ձեւով իւրաքանչիւր նահանգի մէջ։

ՏԻՐՈՒՈՅԻ ՉՈՒԼԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ.— Պետական Խորհուրդին քաղաքային ճեմարանի ուսուցչական վկայագիր կրնայ տրուիլ թէ չէ։

ՄԱՆԱՍՏԻՐԻ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ.— Մանաստիրի քաղաքական կոչականի մը խանութէն հրդեհ ծագած է և քսան 14 խանութները հրդեհի զոհ եղած են։

ԽԱՐԲԵՐԴԻ ԶՈՀԱԿՈՒԹԻՒՆ.— Խարբերդի զոհակոչ գաւառակին եօս և վարդենիկ գիւղերու մէջ թիֆո ծագում առած ըլլալով Անկի թաղապետական բժիշկը պէտք եղած դեղերով ղրկուած է այդ գիւղերը։

ՏԷՐՍԻՄԻ ՀԱՅԱՐԱՆԸ.— Աչիրէքէն 84 հոգի մարդահամարի տումարներուն մէջ արձանագրուելով, Օսմանլիկ Թէզքէրէսի տնայեր են։ Ուրիշներ ալ պիտի արձանագրուին։ Այդ Աչիրէքէին մարդիկը յայտարարեր են թէ ասկէ վերջը կառավարութեան միշտ հնազանդ պիտի ըլլան։

ՍԿԻՊԻՈՆ կը հեռագրեն թէ երկուշաբթի օրը գումարում մը ունեցեր են թուրք և ալպանիացի երեւելիներ, որոնք վերջնականապէս ընդուներ են արաբական տառերուն գործածութիւնը ալպանական լեզուին համար՝ առաւար մնձամասնութեամբ։

ՍԵԼԱՆԻԿԻՆ կը հեռագրեն թէ Բասմոմա անուն նշանաւոր աւազակը անձնասպան եղեր է իր երեք ընկերներով։ Դասալքի Քիւրտ դաւառակին մէջ մինչեւ յունուար 16 ձերբակալուած են 87 աւազակներ. նաեւ Քիւրտի գայմագամին վրայ կրակ ընող և ոստիկան-վերնոր մը սպաննող Փաղըլ անուն Սալոնիացին։

ՆՈՐ ԼՐԱԳԻՐ.— Սելանիկի մէջ Բուլղի անուն օրագիրի մը սկսաւ հրատարակուիլ։

Ազգային Լուրեր

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ ԵՒ Ա.ԺԳ. ԺՈՂՈՎԸ

Ցառաջիկայ ուրբաթ օրուան Ա.Ժ.Գ. ընդհանուր Ժողովի նիստը բացառիկ կարեւորութիւն մը պիտի ունենայ, քանի որ այդ նիստին մէջ Ազգային Երեսփոխանները պիտի վճռեն Պատրիարքարանը Սրբազանին իր պաշտօնը վերադառնալուն կամ հրաժարիլ մնալուն հարցը։

Ինչ Ժողովը իր երկուշաբթիի նստին մէջ տեղեկութիւն նչանակած է իր անդամներէն երկուքը, որոնք Ա.Ժ.Գ. Ժողովին պիտի ներկայացնեն կատարուած բանակցութիւնները և վարչութեան հայեացքը։

Բան մը առած ատոր տեղեկութեանց, վարչութիւնը պիտի խնդրէ Ա.Ժ.Գ. Ժողովէն որ Պատրիարքը հրաւիրէ իր պաշտօնը որպէսզի Ներսին Սրբազանութիւնը ինք անձամբ այժ տայ ազգին պահանջներուն և միւս կողմէ կարելի ըլլայ ամիսներէ ի վեր երեսի վրայ մնացած ընթացիկ գործերը կատարել։

Ս. Պատրիարքը յայտնած է որ ինք արամադիր է յարգելու Ա.Ժ.Գ. Ժողովի կամքը և անոր տալիք որոշումը ընդունելու։

Վարչութեան անդամներէն մին մեզ յայտնեց թէ առանց Պատրիարքի ներկայութեան այլ եւս անկարելի պիտի ըլայ իրենց պաշտօնի վրայ մնալ, ուստի պատրիարքական տապտալի լուծումը, ո և է կերպով, կենսական բնոյթ մը առած է։

Ինչ Ժողովի վերջին նիստին մէջ ընդհանրապէս կարծիքներու համաձայնութիւն կը տիրէր, մանաւանդ եկեղեցական անդամները միաձայնութեամբ համամիտ գտնուած են Ազգ. Ժողովի ներկայացուելիք բանաձեւի մասին։

— Քաղաքական Ժողովը այս գիշեր եւս նիստ պիտի գումարէ Բերայի մէջ։

ՏԵՂԱՊԱՇԸ ԵԱՖԱՅԻ ՄԷՋ

Եաֆայէն երէկուան Թուականով եղած աղէտի նորընթեր Պատ. Տեղապահ Տ. Դանիէլ Ծ. վրդ. Յակոբեան հեռագրած է Ազգ. Պատրիարքարան մէջ վանքին անհանգուժելի կացութիւնը և միաբանութեան ապառնալից վիճակը նախած են դիրենք եաֆա ապաստանելու և կը խնդրէ որ նոյն եղբայրք վարդապետները փութով հեռագրել տալու համար հարկ եղած անմիջական դիմումները ըլլան կառավարութեան մօտ։ Հաւանական է որ Պարզիւ էֆ. Փափազեան եւս եաֆա իջած ըլլայ ինչպես կը մակաբերուի հեռագրէն։

Նախաթարաց Մորձոդը իր դիրակից օրեան նիստին մէջ նոյն ըմբռնում վարդապետներուն վանքին հեռացումը վերջնականապէս որոշած ըլլալով, արդէն այս օրերս իսկ գործադրուած պիտի ըլլար նոյն որոշումը։ Եաֆա վերադառնալնին անհրաժեշտ դարձնելու առաքման յատկանշական կացութիւն մը յառաջ եկած ըլլալուն մասին նախաձեռնութիւն ալ է տեղեկութիւն արուած չեր ոչ Պատրիարքարան ոչ ալ երուսաղէմաւոն։ Երուսաղէմի Պոլսոյ Պատ. Պոլսանորդ Տ. Սմբատ Վրդ. արդէն ամի լուրը առնելէն ժամ մը առաջ հեռաձայնը հեռագրած էր Տէղապահին. «Ներքին գործոց Նախարարութեան կողմէ տեղւոյդ միւթէսարրըֆութեան պաշտօնական դրութեամբ մը հաղորդուած է թէ, ձեր դիմումին ձրայ յիշեալ երեք վարդապետներուն բանի ուժով դուրս հանուիլը որոշուած է Նախարարաց Խորհուրդին կողմէ։ Կը սպասենք արդիւնքին»։

* * Տէղապահ Տ. Դանիէլ Վ.ի Նախապէս յիշուած հեռագրին վրայ, Պատրիարքարանի կողմէ անմիջապէս Ս. գործակատար Գամէր էֆ. Շերիֆեանը ղրկուեցաւ Ներքին գործերու և դաւանական Նախարարութեան որպէս զի ծանօթ երկք վարդապետները զինուորական ուժով դուրս հանուին վանքէն և Տէղապահ Տ. Դանիէլ Ծ. Վ.ի ալ երուսաղէմ վերադարձը կարելի ըլայ։

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ Խորհուրդը իր վերջին նիստին մէջ զբաղեցաւ հետեւեալ ինդիրներով. 1. Որոշեց ֆրանսական հիւպատոսարանին դիր մը դրելով լնդրել Թուրքիոյ մէջ գտնուող ֆրանս. երկրորդական վարժներու ուսումնական ծրագիրները որպէս զի անոր համեմատ որոշուի թէ նոյն վարժարաններէն յորջանաւոր եղողներուն ուսուցչական վկայագիր կրնա՞յ արուիլ թէ չէ։

2. Որոշեց նիստ հրաւիրել կրթական ծրագրի վերաքննիչ յանձնաժողովի 64 անդամները, անոնցմէ երեք անդամ բացակայողներուն անունները ջնջել և այսպէսով նոյն յանձնաժողովի անդամներուն թիւը ամփոփել։

3. Գալաթիոյ Գուշտ. Ուսումն. Խորհուրդը իր կազմութիւնը ծանուցած էր։ Խորհուրդը վաւերացուց զայն։

4. Վաւերացուեցաւ Սարըեար ԵՀԿի Մանալիէի Ս. Մեսրոպեան վարժարանի Հոգաբարձութիւնը, որ նոր կազմուած էր։

5. Ցակոբ Բագրատունի կեդր. վարժարանի մէջ կիրակնօրեայ դասախօսութիւններ հաստատելու առաջնութիւն խնդրած էր ներկայացնելով նաև իր դասախօսութեանց ծրագիրը։ Որոշուեցաւ նոյն վարժարանին թոյատալութեան կարծիքն առնել այս մասին։

ՀԱՃԱՐՆԵՆ կը հեռագրեն Ազգ. Պատրիարքարան թէ տեղւոյն քանի մարդասէրներուն ցուցակը փութով պիտի ուղարկուի Պատրիարքարան։

Ա.ԲՐԱՀԱՄ փաշա Բարեզ 100 ոսկի նուիրած է Միացեալ Ընկերութեան։

ԲԱՐԻԶԵՆ Տիգրան խան Քէլէկեան 1000 ֆրանք ղրկած է Ազգ. Պատրիարքարան, ինչպէս նաեւ Նիւ-Եորֆ-Հէրըլտի Լամբագրութեան կողմէ հաւաքուած 950 ֆրանքը, յատկացնելու համար Կիլիկիոյ աղէտեալներուն։

Ա.Ժ.Գ.Ի.Ն Ժողովը իր 1909-10 նստաշրջանի Թ. նիստը պիտի գումարէ յառաջիկայ ուրբաթ, 22 յունուար, ժամը 8ին, Գալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ։ Կը խնդրուի որ համիւ անպատճառ ներկայ գտնուիլ որովհետ ժամուն և Ձեր ազգասիրական պարտականութիւնը կատարիլ։

Ազգ. Վարչութեան առաջարկութեամբ՝ սոյն նիստը բացառապէս ԴՈՆՓՍԿ գումարիլ որոշուած է։

Մ.Ցաւէֆ յարգանօք
Ազգ. Ժողովոյ Գ. Ատենապետ
ՀՐԱՆՏ ԱՍՈՏՈՒՐ

Օրակարգ. 1—Յայտարարութիւն Ազգ. Վարչութեան՝ Պատրիարքական հրաժարականի խնդրոյն մասին։ 2.—Ելմտացոյց կեդր. Սնտուկի (Շարունակութիւն վաճառանութեան)։ 3.—Մնդիր մնձամասնութեան Ազգ. Ժողովոյ։ 4.—Տեղեկագիր Աստնապետաց Դիւանին՝ Բերքահայոց քաղաքներէն Մ. Հոպրատեան ներկայացնող գլխ մասին։ 5. Տեղեկագիր նոյն Դիւանին՝ Օսմ. Խորհրդարանի մասնայնեալ Ցիշատակագրի մասին։ 6. Տեղեկագիր Վարչական Մանախումբի՝ ի մասին Ազգ. Հիմնադրամ խնդրոյն։ 7. Ազգ. կեդր. վարժարանի խնդիր։

Բ. Ատենադպիր
ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ.

Ա.Ժ.Գ

«Բիլօրիէթ Թօմլաք 4%» բաժնեթղթերէն ունեցողներուն կը յանուցանէ որ, սոյն բաժնեթղթերուն 1904 փետր. 1/14ին վճարելի Մաի 22 կարօնը, ինչպէս նաեւ 1895 յունվար 1/14 չորրորդ վիճակահանութեան ամորթի եղող բաժնեթուղթերը, որ մինչեւ յառաջիկայ 3/13 փետրվար չեն գանձուած, ոչնչացած պիտի համարուին։

Կ. Գիւղ 9/22 Յունվար 1910. 9—6

ՕՍՄ. ՄԵՊՈՒՍԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Բ. ՆՍՏԱՇԵՐՋԱՆ

ՅԱՐՊ ՆԻՍՏ

ԲՐԻՆՁԻ ՄՇԱԿՈՒԲԻՒՆԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

10,000,000 ՈՍԿԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ

Նիստը սկսաւ ժամը 6½ին։

Նախորդ նստի ատենագրութիւնը կարդացուելէն յետոյ մէկ քանի երեսփոխաններ դիտողութիւններ ըրին թէ ժողովատեղին տեղափոխման առթիւ իրենց ըսածները ճշդիւ չեն արձանագրուած։ Այս խօսքը դարձեալ նորոգեց հին մաղձը։ Մուսթաֆա Արիֆ պէյ դիտել տուաւ թէ քանի օր Սալը Բազարի չէնքը մէկ ամիսէն կարելի պիտի ըլայ գործածել, ուրեմն ժողովին աշխատութեան չատ նպաստաւոր պիտի ըլայ Զարշանի դէմը գտնուած Մ. և Ճ. Գլիւպին մէջ գումարուիլ ըստ առաջնոյն, ուր մնձամասնութիւն ալ կարելի պիտի ըլայ գոյացնել, ինչ որ արդի տեղին մէջ անկարելի է՝ հեռաւորութեան պատճառաւ։

Ա.րիֆ Ճամիք պէյ ձայնակցեցաւ այս առաջարկին։

Մեհմէտ Հմ. յայտարարեց որ ժողովատեղիի խնդիրը այնքան խնդրոյ նիւթ եղաւ որ ալ սկսաւ հանրութեան վրայ դէշ ազդել։ Գլիւպը, ըսաւ, մէկ սրահ միայն ունի ուր՝ այսչափ բազմութեան չնչառութեամբ՝ միշտ ապահանարար օդի մը մէջ պիտի ապրինք. յանձնաժողովներու համար ընաւ տեղ չունի, և, ամէն պատահականութեան հանդէպ ալ՝ ջուրի նուազութիւն կայ։ Մինչդեռ հոս դէմ այդ անպատեհութիւններէն զերծ ենք։ Գալով մնձամասնութեան խնդրին՝ հոս ալ ներկաներու թիւը կրնանք սահմանել։ Նախագահը քաւէլ դրաւ Մուսթաֆա Արիֆ պէյի առաջարկը որ միաձայնեցաւ։

Ցետոյ կարգացուեցան եպարքոսական թէզկերէներ։ Ասոնցմէ մին ժողովին վաւերացման կ'ենթարկէր Րուսչուքի և Այազլը մէջ հրատարակութիւնը հայածման համար օրինագիծը, զոր պետ. Խորհուրդը բարեփոխելով երկար յօդուած ուսումնասիրած էր վրան։ Ժողովը յղեց ներքին գործոց Ցանձնաժողովին։ Ուրիշ թէզկերէ մըն ալ կ'ուսումնասիրուի Նահանգին մէջ արգիլել ըրինձի մշակութիւնը՝ զան եղերին համար հանառողական նկատելով։ Ժողովը նաքի ձգել այս գրութիւնով զբաղել։ Բերա փաշա չարտնակելով իր տեղեկութիւնը, յայտարարեց որ՝ եթէ ըրինձը առողջապահական վերջին գրութեանց և պահանջմանց համաձայն մըչափ գիտական պայմաններով, կրնայ տարեկան մինչև 10 միլիոն ոսկի արտադրել։ Ասոր համար, ըստ, կարելի է արամադրելի ընել բովանդակ Միջագետքը։ որ ապագային բոլոր աշխարհի ըրինձի ամբարը կրնայ ըլալ, եթէ իրագործուին արդի աշխատութիւնները, այդ նամանգը ոռոգելու և ջրարբի ընելու համար։

Այս տեսութենէն վերջ Ժողովը ակաւ յօդուած առ յօդուած քննել այն օրինագիծը։

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

1 Փետրուար 1910

Յրանսական առնդ 3%	Գոց.	98.82
Օսմ. քմնաթիէ	Բաց.	95.02
» »	Գոց.	95.17
Երկաթուղի	»	217.—
Պանք Օթօման	»	714.—
Պալիա Գարայըն	»	433.—

Հեռագրական Բաժին

ՍՕՖԻԱ, Փետր. 1.—Այս տարուան զինուորցուները, որ մարտի վերջը պիտի զինուորագրուէին, փետրուարի վերջի համար զինուորագրութեան հրաւիրուեցան։ Լաւատեղեակ շրջանակներու մէջ կը յայտարարուի թէ զինուորցուներուն ժամանակէն առաջ հրաւիրելը քաղաքական կարեւորութիւն չունի։ Ընդհակառակն հանրութիւնն ալ այնպէս կը կարծէ թէ ասիկա պատահական է 20, հազար թուրք բնակիչներու զէնքի առկառնելուն։ Պուլկար մէկ քանի թերթեր վրդովիչ լուրեր կը հրատարակեն թէ թուրքիա զինուորական միջոցներ ձեռք կ'առնէ թուրքահպանակ սահմանագլուխին վրայ և չարժման մէջ կը դնէ էախիրէի բանակը։ Այս լուրերը, ինչպէս նաեւ այն լուրը թէ Օսմ. Թագաւորը Ցունիս 5 Ինկլիզ լիրաը 19 չիլին։ Քեօչէնա 5 Ինկլիզ լիրաը 19 չիլին։ Քերչին չիլիսի ½ գուերընա 12 Ինկլիզ լիրաը։ Բերչին չիլիսի ¾ ⅝ գուերընա 11 Ինկլիզ լիրաը 5 չիլին։ Ցիլաթա 15 Ինկլիզ լիրաը 16 չիլին։

Թէրսանէի Ամիրէ Խիւն լիւզումի օլուղ տէրեաները միանգամայն պուլուանան վէ Ցիյամլարը հասած լայքգենը պուլարը թագաւորէ բանի քանունը սահմնին Ցիւնճի կիւնիւ գարարը գաթիսի իմա ողնաճաղը էվվէլճէ իլան օլուհան պատահ մուհարրէր նուն իլէ չէլիք սահ վէ քէօչ պէհալերին Ցիյամլը հասած լայքգենը պուլմաղըհան միւնագասա միւտահիլ թէմսիա իսիլմիշ ար։ Եչսան մէրգեանէնին Ցիյամլերը հասած իմիտալէ կէլտիկի թագաւորէ։ մահը մէգքիւրըն 20ինճի չարշամպա կիւնիւ գարարը էվվէլկիէնին և 23ինճի ճումա երթէսի կիւնիւ ասա իսի նիւգահ իւչ թէզվիլի գադալ իլէ գարարը գահիրինին իմասը մուգարրէր պուլունմադըգտան օլ վէճէնէ թաւիպ օլանլարըն նիւգահ ծն նիսպէթինէ թէ մինամի աքչէլերինի միւսթահսիլգէն եէվմը մէգքիւրէ ուէկին Պահրիէ մէհասիթիսի սահրէսինէ միւրաճաաթի իլէ մէգքիւրէ ուէկին օլանճաւր։

17 քանունը սանի 1325

Ա.ԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՍՊԱՆՈՒԱԾ ՀՐԴԵՀ.— Ցունիս 16ին Պոլսոյ Ղալաթիոյ, Բերայի, Խասգիւղի ու Վոսփորի մէջ։ ուսաի խնդրեց ցոյց տալ տան մը դրեւիլք տեղերը։

ՀԱՆՐԱՑԻՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ՄԸ.— Նոր օրէնսդրութիւնը որուն կը դնաւարութիւնը ու դռնապանները և ամենց տալ իրենց իակութիւնը հաստատող պաշտօնագիրներ, տարեկան տուրք մը առնելով։ Սպասաւորի պէտք ունեցող անհատները իրենց թաղերուն ոստիկանութեան պիտի դիմեն, պէտք եղած ապահովութիւնը տանելու, փոքր տուրք մը վճարելով։

—Որոշուեցաւ որ դիչերը հակող ոստիկանները եւեկոթեան փոքր լապտերներ ունենան։

ՔԱՂԱՔԱՑԵՏ Խալիլ պէյ, ինչպէս յայտնի է, հրաժարեցաւ փոխառութեան ծրագիրը Խորհրդարանին կազմէ մնձաժողովէն հետեւանքով։ Նոր քաղաքացետ Թէվֆիք պէյ ալ համաձայնէ է իր նախորդին. յայտարարեր է բանկաճներու թէ առանց փոխառութեան կարելի չէ բան մը ընել և թէ իրմէ ետքը ոչ ոք պիտի ընդունի քաղաքացետութեան պաշտօնը։ Կը յաւացուի որ Խորհրդարանը արտօնէ այդ փոխառութիւնը։

ՔԱՂԱՔԻՆ ԲԱՐԵԶԱՐԴՈՒԹԻՒՆԸ.— Պետական Խորհուրդին քաղաքային ճեմարանի ուսուցչական Մէնմէտ Պէհչատին պէյ Կ. Պոլսոյ ուսարաձաններուն քարեզարդութեանը համար տասը յօդուածէ բաղկացած ծրագիրը մը ներկայացուց։ Եզարքոսին։ Կ'առաջարկէ մնատուկ մը հաստատել, որուն հաւոյթը գոյանայ վաչատչէն տուներու արժէքին իւրաքանչիւր հարիւր ղրուչին երեսուն փարա և քարաչէնները չէն ալ քսան փարա դանձելով։ Այդ դումարները քաղաքապետութեան կողմէ դանձուելով պանքային յանձնուին։ Ծրագրին հեղինակը այդ կերպով տարեկան 500,000 ոսկիի հաւոյթ մը կ'ենթադրէ։ Նոյն կերպով քաղաքապետութիւնը պիտի վերաչինէ այրած տուները, պիտի նորէրէ հինցածները և պիտի նորոգէ ճամբաները։ աւելցուցին ալ պիտի յատկացուի քաղաքին բարեզարդութեանը։

ՍԱՄՍՈՆ ղրկուելիք պատուիրակութիւնը, տեղւոյն վաճառականներուն և մասնաճիւղերուն վէճը կարգադրելու համար, առջի օրը ճամբայ եաւ։ Պատուիրակութիւնը կը կազմուն ձեվային զինուորական առանձին նախադաս Ցաիք փաչա, քաղաքային քննիչ Թիմալեան էֆ., հանրօգուտ չինութեանց նախարարութեան իրաւագէտ խորհրդականի օգնական Բահիք պէյ և նաւահանգիստի քննիչ Մուսթաֆա էֆ.։

ԹՐԱՄՈՒՅԻ Ընկերութիւնը առաջարկեց Սոզոք Զէյմէի կողմէն Բ. Դրան պատը վար առնել և մեկուկէս մեդիը նեղ քաշել զայդ գիծ կարենալ հաստատելու համար։ Ծախքերը Ընկերութիւնը պիտի ընէ։ Ինդիրը յանձնուեցաւ պետական Խորհուրդին։

ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆ ՈՁԱ.— Պետական Խորհուրդին յանձնուեցաւ հանրօգուտ չինութեանց նախարարութեան կողմէ պատրաստուած պայմանագրութիւնը և յանձնառութեան տեսրը՝ Վոսփորի հեռապատկան եզերքին վրայ, եւեկտրական լոյս գործածելու, թրամուէյները եւեկտրականութեամբ քաշելու և եւեկտրական այժ տալու գործարաններ հաստատելու համար։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ.— Պետական Խորհուրդը որոշեց որ Թուրքիոյ մէջ ընկերութիւններու սեպհական վագի հողերը ու կալուածները մուգաթասայի կապուին։

ԲԵՐԱՅԻ ոստիկանութիւնը ձերբակալեց Սթեֆն անուն անձը որ, ինչպէս ծանուցինք, Փասըմ Փաչայի մէջ գոյը ու քեռայրը վիրաւորած էր։

ԱՆԻՇԱՆԱԿԱՆ ԿԻՆԵՐ.— Ռոսիականութիւնը ձերբակալեց ռուսիայի երկու անկիսանական կիներ, որոնք սահմանագլուխէն դուրս հանուեցան։

ՕՍՄ. Մ. ՈՒ Ճ. Ընկերութիւնը ածուխ կը բաժնէ աղքատներուն։

ՎԱՐՁԱՏՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ.—Մէկուսական Ժողովին Նախագահ Անէտա Բիւզա պէյ Խորհրդարանին ոստիկանիներէն Ապտ-իւս-Սէլամ էֆ.ի նուիրեց այն ժամացոյցը որ Խորհրդարանին բացման օրը իրեն նուիրուած էր։ Այդ ժամացոյցին վրայ կան օսմ. զինանշանը և յուլիս 10 թուականը։ Ժամացոյցը ո՛րքան քանի, հետզհետէ երեւան կուգան մէպտուանները Ամէտ Բիւզա, Թալէաթ, Խալիթ Ֆիքրի, Զոհրապ, Բանչէ Տորէճի ու Քօզմիտի էֆ հետուն կենդանագիրները։

ԳԱՒԱՌԱՑԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԻԹԼԻՍԻ Սիմէք գիւղախումբին Հաթօ գիւղին մէջ Ճաֆոր անուն մէկու մը տունին մէջ հրդեհ ծագելով տունը և յարդանոցը այրած է։ Ճաֆէր և իր տգան այրած տունին փլատակներուն տակ մնացած են, իսկ չորս հոգի կարելի եղած է ազատել հրդեհէն։

ՄԱՆԱՍՏԻՐԻ քաղաքապետական չէնքին քով գտնուող կօկկարի մը խանութէն հրդեհ ծագած է և քովի 14 խանութները հրդեհի զոհ եղած են։

ԽԱՐԲԵՐԴԻ Զոհկածագ գաւառակին եօս և վարդենիկ գիւղերու մէջ թիֆօ ծագում առած ըլլալով Անկի թաղապետական բժիշկը պէտք եղած դեղերով ղրկուած է այդ գիւղերը։

ՏԷՐՍԻՄԻ Հայաբարանը Աչիրէքէն 84 հոգի մարդահամարի տումարներուն մէջ արձանագրուելով, Օսմանլիկ Թէզքէրէսի տնայեր են։ Ուրիշներ ալ պիտի արձանագրուին։ Այդ Աչիրէքէին մարդիկը յայտարարեր են թէ ասկէ վերջը կառավարութեան միշտ հնազանդ պիտի ըլան։

ՍԿԻՊԻՈՆ կը հեռագրեն թէ երկուշաբթի օրը գումարում մը ունեցեր են թուրք և ալպանիացի երեւելիներ, որոնք վերջնականապէս ընդուներ են արաբական տառերուն գործածութիւնը ալպանական լեզուին համար՝ առաւար մնձամասնութեամբ։

ՍԵԼԱՆԻԿԻՆ կը հեռագրեն թէ Բասմոմա անուն նշանաւոր աւազակը անձնասպան եղեր է իր երեք ընկերներով։ Դասալքի Քիւրտ դաւառակին մէջ մինչեւ յունուար 16 ձերբակալուած են 87 աւազակներ. նաեւ Քիւրտի գայմագամին վրայ կրակ ընող և ոստիկան-վերնոր մը սպաննող Փաղըլ անուն Սալոնիացին։

ՆՈՐ ԼՐԱԳԻՐ.— Սելանիկի մէջ Բուլղի անուն օրագիրի մը սկսաւ հրատարակուիլ։

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԲԱՆՏԵՐԸ.— Դատական նախարարութեան մէջ կազմուած յանձնաժողովը, կեդրոնական բանտերու կազմակերպութեան ծրագիրը պատրաստելու համար, աւարտից իր աշխատութիւնները, որոնք ընդունուեցան։ Ցառաջիկայ էլմանական տարիէն սկսեալ կ. Պոլսոյ կեդրոնական բանտը պիտի չինուի և յետոյ միեւնոյն ձեւով իւրաքանչիւր նահանգի մէջ։

ՏԻՐՈՒՈՅԻ ՉՈՒԼԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ.— Պետական Խորհուրդին քաղաքային ճեմարանի ուսուցչական վկայագիր կրնա՞յ արուիլ թէ չէ։

ՄԱՆԱՍՏԻՐԻ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ.— Մանաստիրի քաղաքական կոչականի մը խանութէն հրդեհ ծագած է և քսան 14 խանութները հրդեհի զոհ եղած են։

ԽԱՐԲԵՐԴԻ ԶՈՀԱԿՈՒԹԻՒՆ.— Խարբերդի զոհակոչ գաւառակին եօս և վարդենիկ գիւղերու մէջ թիֆօ ծագում առած ըլլալով Անկի թաղապետական բժիշկը պէտք եղած դեղերով ղրկուած է այդ գիւղերը։

ՏԷՐՍԻՄԻ Հայաբարանը Աչիրէքէն 84 հոգի մարդահամարի տումարներուն մէջ արձանագրուելով, Օսմանլիկ Թէզքէրէսի տնայեր են։ Ուրիշներ ալ պիտի արձանագրուին։ Այդ Աչիրէքէին մարդիկը յայտարարեր են թէ ասկէ վերջը կառավարութեան միշտ հնազանդ պիտի ըլան։

ՍԿԻՊԻՈՆ կը հեռագրեն թէ երկուշաբթի օրը գումարում մը ունեցեր են թուրք և ալպանիացի երեւելիներ, որոնք վերջնականապէս ընդուներ են արաբական տառերուն գործածութիւնը ալպանական լեզուին համար՝ առաւար մնձամասնութեամբ։

ՍԵԼԱՆԻԿԻՆ կը հեռագրեն թէ Բասմոմա անուն նշանաւոր աւազակը անձնասպան եղեր է իր երեք ընկերներով։ Դասալքի Քիւրտ դաւառակին մէջ մինչեւ յունուար 16 ձերբակալուած են 87 աւազակներ. նաեւ Քիւրտի գայմագամին վրայ կրակ ընող և ոստիկան-վերնոր մը սպաննող Փաղըլ անուն Սալոնիացին։

ՆՈՐ ԼՐԱԳԻՐ.— Սելանիկի մէջ Բուլղի անուն օրագիրի մը սկսաւ հրատարակուիլ։

ՕՍՄ. ՄԵՊՈՒՍԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Բ. ՆՍՏԱՇԵՐՋԱՆ

ՅԱՐՊ ՆԻՍՏ

ԲՐԻՆՁԻ ՄՇԱԿՈՒԲԻՒՆԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

10,000,000 ՈՍԿԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ

Նիստը սկսաւ ժամը 6½ին։

Նախորդ նստի ատենագրութիւնը կարդացուելէն յետոյ մէկ քանի երեսփոխաններ դիտողութիւններ ըրին թէ ժողովատեղիին տեղափոխման առթիւ իրենց ըսածները ճշդիւ չեն արձանագրուած։ Այս խօսքը դարձեալ նորոգեց հին մաղձը։ Մուսթաֆա Արիֆ պէյ դիտել տուաւ թէ քանի օր Սալը Բազարի չէնքը մէկ ամիսէն կարելի պիտի ըլայ գործածել, ուրեմն ժողովին աշխատութեան չատ նպաստաւոր պիտի ըլայ Զարշանի դէմը գտնուած Մ. և Ճ. Գլիւպին մէջ գումարուիլ ըստ առաջնոյն, ուր մնձամասնութիւն ալ կարելի պիտի ըլայ գոյացնել, ինչ որ արդի տեղին մէջ անկարելի է՝ հեռաւորութեան պատճառաւ։

Ա.րիֆ Ճամիք պէյ ձայնակցեցաւ այս առաջարկին։

Մեհմէտ Հմ. յայտարարեց որ ժողովատեղիի խնդիրը այնքան խնդրոյ նիւթ եղաւ որ ալ սկսաւ հանրութեան վրայ դէշ ազդել։ Գլիւպը, ըսաւ, մէկ սրահ միայն ունի ուր՝ այսչափ բազմութեան չնչառութեամբ՝ միշտ ապահանարար օդի մը մէջ պիտի ապրինք. յանձնաժողովներու համար ընաւ տեղ չունի, և, ամէն պատահականութեան հանդէպ ալ՝ ջուրի նուազութիւն կայ։ Մինչդեռ հոս դէմ այդ անպատեհութիւններէն զերծ ենք։ Գալով մնձամասնութեան խնդրին՝ հոս ալ ներկաներու թիւը կրնանք սահմանել։ Նախագահը քաւէլ դրաւ Մուսթաֆա Արիֆ պէյի առաջարկը որ միաձայնեցաւ։

Ցետոյ կարգացուեցան եպարքոսական թէզկերէներ։ Ասոնցմէ մին ժողովին վաւերացման կ'ենթարկէր Րուսչուքի և Այազլը մէջ հրատարակութիւնը՝ որով կը պահանջէին Խիւտավէնտիկարի Նահանգին մէջ արգիլել ըրինձի մշակութիւնը՝ զան եղերին համար հանառողական նկատելով։ Ժողովը նաքի ձգել այս գրութիւնով զբաղել։ Բերա փաշա չարտնակելով իր տեղեկութիւնը, յայտարարեց որ՝ եթէ ըրինձը առողջապահական վերջին գրութեանց և պահանջմանց համաձայն մըչափ գիտական պայմաններով, կրնայ տարեկան մինչև 10 միլիոն ոսկի արտադրել։ Ասոր համար, ըստ, կարելի է արամադրելի ընել բովանդակ Միջագետքը։ որ ապագային բոլոր աշխարհի ըրինձի ամբարը կրնայ ըլալ, եթէ իրագործուին արդի աշխատութիւնները, այդ նամանգը ոռոգելու և ջրարբի ընելու համար։

Այս տեսութենէն վերջ Ժողովը ակաւ յօդուած առ յօդուած քննել այն օրինագիծը։

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

1 Փետրուար 1910

Յրանսական առնդ 3%	Գոց.	98.82
Օսմ. քմնաթիէ	Բաց.	95.02
» »	Գոց.	95.17
Երկաթուղի	»	217.—
Պանք Օթօման	»	714.—
Պալիա Գարայըն	»	433.—

Հեռագրական Բաժին

ՍՕՖԻԱ, Փետր. 1.—Այս տարուան զինուորցուները, որ մարտի վերջը պիտի զինուորագրուէին, փետրուարի վերջի համար զինուորագրութեան հրաւիրուեցան։ Լաւատեղեակ շրջանակներու մէջ կը յայտարարուի թէ զինուորցուներուն ժամանակէն առաջ հրաւիրելը քաղաքական կարեւորութիւն չունի։ Ընդհակառակն հանրութիւնն ալ այնպէս կը կարծէ թէ ասիկա պատահական է 20, հազար թուրք բնակիչներու զէնքի առկառնելուն։ Պուլկար մէկ քանի թերթեր վրդովիչ լուրեր կը հրատարակեն թէ թուրքիա զինուորական միջոցներ ձեռք կ'առնէ թուրքահպանակ սահմանագլուխին վրայ և չարժման մէջ կը դնէ էախիրէի բանակը։ Այս լուրերը, ինչպէս նաեւ այն լուրը թէ Օսմ. Թագաւորը Ցունիս 5 Ինկլիզ լիրաը 19 չիլին։ Քեօչէնա 5 Ինկլիզ լիրաը 19 չիլին։ Քերչին չիլիսի ½ գուերընա 12 Ինկլիզ լիրաը։ Բերչին չիլիսի ¾ ⅝ գուերընա 11 Ինկլիզ լիրաը 5 չիլին։ Ցիլաթա 15 Ինկլիզ լիրաը 16 չիլին։

Թէրսանէի Ամիրէ Խիւն լիւզումի օլուղ տէրեաները միանգամայն պուլուանան վէ Ցիյամլարը հասած լայքգենը պուլարը թագաւորէ բանի քանունը սահմնին Ցիւնճի կիւնիւ գարարը գաթիսի իմա ողնաճաղը էվվէլճէ իլան օլուհան պատահ մուհարրէր նուն իլէ չէլիք սահ վէ քէօչ պէհալերին Ցիյամլը հասած լայքգենը պուլմաղըհան միւնագասա միւտահիլ թէմսիա իսիլմիշ ար։ Եչսան մէրգեանէնին Ցիյամլերը հասած իմիտալէ կէլտիկի թագաւորէ։ մահը մէգքիւրըն 20ինճի չարշամպա կիւնիւ գարարը էվվէլկիէնին և 23ինճի ճումա երթէսի կիւնիւ ասա իսի նիւգահ իւչ թէզվիլի գադալ իլէ գարարը գահիրինին իմասը մուգարրէր պուլունմադըգտան օլ վէճէնէ թաւիպ օլանլարըն նիւգահ ծն նիսպէթինէ թէ մինամի աքչէլերինի միւսթահսիլգէն ե

«ՀԱՅԱՍՏԱՆ» ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԹԵՐԹԻ (61) ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ Վ ՀՐԱՏԱՐԱԿՎԱԾ Է

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳ. ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԹԵՐԹԻ

ՎՈՍԿԵ ԿՂԶԻ

ՆՈՎԱՑ ՀԱՆԴՈՒՅՑՈՎ

ՄԱՍԵ ԱՌԱ, ՀԱՂԹԱՆԱԿ ԵՈՎՀԱՆՆԻՍ, Կ. ՊՈԼԻՍ

ԳՆԱՀԱՏԱԿ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԵԾ ՄՐՑԱՆԱԿԻ ՀԱՄԱՐ